

בשעת נירושין ומותרת לינשא לאתר כדא שהיתה כך מתחלת נישואיה ומבעילה ראשונה ראתה דם אבל אם אירע לה חולי זה אחרי שנשאת נסתחסת (ח) שדרה לפיכך אם בעל פעם אחת ולא נמצא דם ואח"כ חורה לראות דם בכל עת תשמיש יוציא ויתן כתובה כולה ולא יחזיר עולמית כאשר בארנו וכן כל אשה שנולדה בה מומין אחר שנשאת אפי' נעשית מוכת שחין אם רצה יקיים ואם רצה יוציא ויתן כתו' עכ"ל אלמא משמע דאסורה לישב עם בעלה דחיישי' שמא יבא עליה דכיון דאסירא ליה אסור להשתותה כי על רצאה דם מחמת תשמיש כתב דאסורה לישב עם בעלה ועל נולדו בה מומין כי אם רצה לקיים יקיים ואע"ג דבריש מס' זכחים (ב' ע"ב) גבי אשה לאו לנירושין עומדת כתב (ט) ר"י לאו לנירושין עומדת ואפי' זינתה יכולה להיות תחתיו ותשמשנו כשפחה בעלמא שאני התם דליכא למיחש כולי האי שמא יבא עליה דכיון דזינתה תחתיו שונא אותה ומאוסה בעיניו. מיהו ג"ל דהכא כל זמן שאינו חפץ לשא אשה אחרת ורוצה להשהותה ע"י שלישי ובשכונה אחרת ולא ילך אצלה אלא בעדים אינו צריך לגרש אם אינה באה מחמת טענה אבל אם רוצה לשא אשה אחרת יוציא ויתן כתו' אפי' לרבא דל"ל הנושא אשה על אשתו יוצא ויתן כתובה (יבמות ס"ה ע"א) בהא מורה דהתם תרוייהו חויין ליה זו אשתו וזו אשתו ואפשר ל"י למיזניהו לתרוייהו אבל הכא דזו אסורה וזו מותרת ויאמרו זו אשתו וזו ונתנו יוציא ויתן כתו' בדפ"י ושלום לך ולתורתך ולכל ביתך ולחמך איש כלבי כנפש אזהבכם נדבה מאיר בר' ברוך שיחי'.

נ. ד"פ ס"י תר"ל בקיצור וד"ל ס"י ת"ג באריכות וכן היא בכ"י פארמא בשלימות בס"י תניב.

נא. שאלה. ועל האשה שעושה צרכיה ומצאה דם גם בחר דתמו מיא מוציאה דם ע"י קינוח עכ"ל וכתבת שרבותינו מקלוניא נראה להם להתירה כר' (א) יוסי דאמר בין עומדת בין יושבת מהורה לא מבעי' בהא דחוי' בחר דתמו מיא וג"י קינוח דטמאה אפי' לר"י דע"כ לא קאמר ר"י מהורה אלא נמצא דם על המים חדע דאפי' באיש ואשה שעושי' צריכהם בספל קתני (גדה נ"ט ע"ב) ונמצא דם על המים ר"י מטהר ודוקא על המים אבל ע"י קינוח נמצא דם על הער לא ובנמרי' משמע הגי' דפריך ודלמא בחר דתמו מיא אתי וכו' מכלל דאי ידעי' בוראי דבחר דתמו מיא אתא מטמאה לכיע אפי' כי נמצא על המים כ"ש ע"י קינוח והא דלא קתני ברישא ונמצא דם על המים יניד עליו ריעו קתני לה בסיפא וכ"ש ברישא דאפי' בסיפא לא מטהר ר"י לכתחלה אלא על המים וביושבת על שפת הספל ומונקת לתוך הספל וכן משמע הלשון דלא קתני אידי ואידי בספל שעשו צרכיהן בספל ונמצא דם על המים שיט דהיק ר"י עשו צרכיהן בשפת הספל ונמצא דם כאמצע המים ע"י וינוק בהווא דוקא מטהר ר"י לכתחלה אבל בלא וינוק לא וכ"ש באשה לחורה וכמה פעמי' תמהתי על ספרי ססקים שהביאו דברי ר"י ופסקו כמותו ולא ירדו לחלק בדבריו כלל כי לכאורה ראוי להחמיר אף לר' יוסי דדלמא בחר דתמו מיא אתא אפי' יושבת ע"ג הספל ומונקת לפי' שפי' ר"י דכולה מתני' במונקת דוקא ולפי' מצי' למימר דכי היכא דר"מ לא מטהר ביושבת אלא במונקת לר' יוסי נמי כ"ש בעומדת דלכאורה משמע דליס כלל ביושבת ואי לר"מ דוקא במונקת ואי

ולא תוסי' ואין לה תנאי מתנאי כתו' ורבי' כולל זה במלת כלל שחוסף על לשון הרמב"ם. (ט) חסר בכ"י. (ט) עיי' תוס' ד"ה סתם.

(נא). עיין הגמ"י פ"ה מאיסורי ביאה אות ב'. (ז) בכ"י איתא בכל מקום כאן ר' אם

לרי יוסי אף בלא זינקה הרי ביושבת נמי איכא פלוגתא ומיהו האי מצי' לסימר כיון דמתני' לא איירי אלא בוינוק איכ' ביושבת דמתני' דלא איירי אלא בוינוק ליכא פלוגתא ומיהו ביושבת שאין מונקת דלא איירי מתני' מצי' לסימר דאיכא פלוגתא דרימ' דמטמא בעומדת אע"פ שמונקת דאיכא חדא לפיכוחתא וחדא לריעותא היה איכא ולרי' יוסי דמטהר בעומדת דמונקת כיון דאיכא חדא לפיכוחתא הינ' ביושבת שאינה מונקת או דלמא טעמא דרי' יוסי דאין דרך דם נדה לבא עם מי רגלים כלל ובכל ענין מטהר בנמצא על המים ואפי' בתרתי לריעותא. מיהו לפיריח דפי' היט בדיעבד כו' (נדה נ"ט ע"ב) דברישיא דחדא ספיקא היא לא מטהרי' אלא בדיעבד דלא מטהרי' לכתחלה איכ' מצי' לסימר דנם לבעלה נמי לא מטהרי' לה לכתחלה כיון דאפשר לה לטבול לאחר ו' ואפשר כי ספרי ססקים המתירי' אפי' לכתחלה שמא דיל' דלבעלה כמו דיעבד דמי וחלוק דיעבד ולכתחלה היינו לענין טהרות לעסוק בטהרות לכתחלה שאם לא תעסוק בטהרות מה בכך אבל לבעלה כדיעבד דמי ולא אסרי' לה בשעת עונה שהיא מצוה. ולבי מהסס לפי' שפי' התוס' בפי' כל היר (ב) (י"ד ע"א) נבי בדיקה בעד שאינו ברוק לה והניחתו בקופסא וכו' דלמסקנא דמסיקנא כשטימא רימ' משום נדה מצי' לסימר לפיריח דלרי' דאמר טהורה משום נדה ומטמא משום כתם כרי' חייא כדי שלא יהו שלש מחלוקת בדבר דרימ' מטמא משום נדה ורי' חייא משום כתם ואי רי' יוסי מטהר לנמרי באשה שעושה צרכיה ובדיקה בעד שאינו ברוק לה והניחתו בקופסא דתלמודא מדמי להו התם להדרי' אם כן הוי ליה שלש מחלוקת בדבר ואם כן לפי זה כיון דלרי' יוסי טמאה משום כתם ראוי לחוש אף לבעלה לפי שלשון כתם משמע בין לטהרות בין לבעלה סוף דבר כשראתה דם על המים איני אומר בה לא איסור ולא היתר איסור איני אומר בה שמתוך ספר הספקי' דלא פליג נראה שדעתם להתיר בכל ענין ואע"פ שלבי מהסס מ"מ כיון דכתמים (ג) דרבנן ולא אמרו להחמיר אלא להקל כדאי לסמוך עליהם והיתר איני רואה בו מטעמא דפי' כו' והשוטע ישמע והחדל יחדל. מיהו בתר דתמו מיא ועיי' קינוח נראה דליכא מאן דשרי כמו באשה זו ששאלת מאיר כרי' ברוך שיחי'. נב. שאלה. מתניתא דמר תנינא ושליוחתי קא עבידנא ורשותא דריש גלותא והרמנא דמרנא ורבנא הריר יקותיאל חקרנו והנה זאת האשה מכה יש לה במקור שנשהיא מטילה מים יש לה כאב וקשה לה כחרבות ופעמים רואה דם על המים ולא תריר ואף כשהיא רואה אינה רואה בתר דתמו מיא לא עיי' בדיקה ולא עיי' קינוח ודעת תלמידך כדעתך ואף כי אינך צריך לדעתה החסרה פחות מיהודה ועוד לקרא ארזין לסניך במצותיך ומטיבותיה דמר אתתא שריא לנברא כדאמרי' פי' תינוקת (ס"ו ע"א) ונאמנת אשה לומר מכה יש לי במקור שממנה יוצאה דם דברי רבי ואפי' רשבינ' לא פליג עליה אלא לענין טומאה וטהרה משום דסיל' דמקור מקומו טמא אבל דם נדות ליכא ומודה דשרי' לנברא. אמנם אי לאו מה"ט דנאמנת לומר מכה יש לי ליכא למשריי' מההיא דהאשה שהיא עושה צרכיה וראתה דם על המים דרי' יוסי אומר בין עומדת בין יושבת טהורה והלכתא כותיה דההוא אוקמי' דוקא ביושבת עיי' הספל ומונקת לתוך הספל ונמצא דם על הספל דאם איתא דבתר (א) דתמו מיא אתא על שפת הספל אבעי' ליי' לאשתכוחי אבל כענין אחר חיישי' דלמא בתר דתמו מיא אתא דם מן המקור ואין לרחות דהא דאוקמי' הכי היינו דוקא לרימ'

במקום רי' יוסי והוא טעות כמבואר בנדה (נ"ט ע"ב) דפליגי רי' מאיר ורי' יוסי. (ג) עיי' ש' תוס' ד"ח ורי' יוסי. (ג) חסר בכ"י.